

Bijlage: toelichting taakmutaties

Faciliteitenbesluit opvangcentra

Gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers faciliteren ontvangen nu middelen voor de werkzaamheden in en voor de opvangcentra, maar ook voor noodopvang, onderwijshuisvestingskosten, voorlichtingskosten en aanvullende bekostiging in het kader van het faciliteren van asielopvang waar niet vanuit een andere regeling aan tegemoet wordt gekomen

Meerkosten Oekraïne sociaal domein

De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo, de Jeugdwet en de Wet publieke gezondheid voor de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek ligt voor Oekraïense ontheemden bij Gemeenten. De compensatie is vastgesteld op basis van onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) naar daadwerkelijke opgevangen Oekraïense ontheemden per gemeente in het jaar 2025 en op basis van extern onderzoek naar de gemiddelde gemeentelijke zorgkosten per ontheemde.

Wet betaalbare huur

De Wet maximering huurprijsverhogingen liberaliseerde huurovereenkomsten, stelt een maximum aan de jaarlijkse huurverhogingen voor geliberaliseerde huurovereenkomsten. Gemeenten hebben sinds 1 juli 2024 handhavende bevoegdheden ten aanzien van verhuurders die zich niet aan deze maximering houden. In 2024 zijn er middelen overgeboekt voor de implementatie van de wet en de daaruit volgende toezicht- en handhavingskosten in 2024. Voor de uitvoering van de wet in 2025 is een aanvullend bedrag beschikbaar.

Implementatie Plateau 2

Gegevens over inburgeraars die vallen onder de Wet inburgering 2021 worden op dit moment

veelal handmatig (via portalen en bestanden) uitgewisseld. Dit is niet alleen foutgevoelig, maar ook zeer arbeidsintensief. Om die reden worden op dit moment voorbereidingen getroffen om de geautomatiseerde uitwisseling van gegevens binnen de inburgeringsketen ("plateau 2") mogelijk te maken. De implementatie hiervan zal stapsgewijs vanaf 2026 gaan plaatsvinden. De bijdrage die gemeenten ontvangen, kan worden gebruikt voor eventuele investeringen die voor deze overstap nodig zijn.

Ondersteuning lokale energiehulp

Het beoogde doel van deze decentralisatie-uitkering is om gemeenten de mogelijkheid te bieden om de lokale hulp voor huishoudens met een hoge energierekening en laag inkomen te intensiveren. Met de middelen uit de bestaande SPUK Energiearmoede hebben veel gemeenten al een lokale aanpak op energiearmoede opgezet.

Uit de halfjaarlijkse monitor van de Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO) over de uitvoering van de energietransitie blijkt dat gemeenten de doelgroep niet altijd goed kunnen vinden of bereiken. Om gemeenten hierbij te helpen, hebben het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de Stichting Tijdelijk Noodfonds Energie (TNE) en de VNG samengewerkt aan een portaal dat op een zorgvuldige

en veilige wijze contactgegevens van aanvragers bij het TNE, die hiervoor toestemming hebben gegeven, beschikbaar stelt aan gemeenten. Gemeenten kunnen de extra middelen aanwenden voor hun bestaande lokale aanpak van energiearmoede. In combinatie met de ontvangen data maakt dit het mogelijk huishoudens gericht te benaderen, passende ondersteuning te bieden en daarbij gebruik te maken van het bestaande lokale hulpaanbod.

Kinderopvang pleegouders

Door de Rijksoverheid is extra geld beschikbaar gesteld als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. Deze bijdrage geldt voor alle pleegouders die gebruik maken van (vormen van formele) kinderopvang en buitenschoolse opvang (bso), ook in het vrijwillig kader. Pleegouders betalen nu een eigen bijdrage in de kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang; dit zijn kosten die overblijven na het ontvangen van de eventuele kinderopvangtoeslag.

Hervormingsagenda Jeugd

Op de begroting van het ministerie van VWS zijn in 2025 middelen gereserveerd voor de uitvoering Hervormingsagenda Jeugd. Deze middelen zijn niet volledig tot besteding gekomen. Het ministerie van VWS boekt de resterende middelen van het beschikbaar gemaakte budget voor de Hervormingsagenda Jeugd voor 2025 naar de algemene uitkering van het gemeentefonds

Weeffout Jeugdzorg

In het bestuursakkoord 2011-2015 is vastgelegd dat er middelen van het provinciefonds werden overgeheveld naar het gemeentefonds. De uitname was gebaseerd op het aantal jongeren op dat moment. Bij de berekening van de bedragen is geen rekening gehouden met het feit dat de steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zelf al verantwoordelijk waren voor de jeugdzorg. Hierdoor is er destijds structureel teveel overgeheveld van het provinciefonds naar het gemeentefonds.

Wet versterking regie volkshuisvesting

Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra werkzaamheden voor de medeoverheden. In een artikel 2 onderzoek is vastgesteld dat deze werkzaamheden financiële gevolgen hebben voor gemeenten in de vorm van incidentele en structurele uitvoeringslasten.

Landelijke vreemdelingenvoorziening

Het pilot-programma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) had oorspronkelijk een looptijd van 2019 tot en met 2021. In overleg met gemeenten en de VNG is besloten de pilot te verlengen tot en met 31 december 2024. Het kabinet heeft besloten de Rijksbijdrage aan de LVV, waarvan een gedeelte ten laste kwam van de algemene uitkering van het gemeentefonds, stop te zetten vanaf 2025. In deze brief is tevens opgemerkt dat gemeenten de mogelijkheid hebben om onderdak voor niet rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen zelfstandig te financieren. Naar aanleiding van deze brief heeft de VNG, met instemming van haar leden, de fondsbeheerders verzocht om voor het jaar 2025 nog eenmaal het bedrag van € 9,4 miljoen hiervoor uit de algemene uitkering van het gemeentefonds te onttrekken en middels een decentralisatie-uitkering aan de desbetreffende gemeenten te verstrekken.

BRP logisch ontwerp

Alle gemeenten ontvangen een bijdrage van in totaal € 1,3 miljoen in verband met extra kosten die zij in 2025 maken die samenhangen met diverse aanpassingen in de decentrale systemen van de BRP/

BRP experiment

In het najaar van 2023 is het besluit experimenten bijhouding BRP in werking getreden. Dit experiment heeft als doel ingeschrevenen in de BRP op het woonadres te informeren over de inschrijvingen op het betreffende adres. Het experiment moet uitwijzen of de verplichting leidt tot een lastenverzwaring voor colleges in termen van uitvoering en kosten.

Bijdrage gebruik BRP

Met betrekking tot de BRP wordt vanwege extra gebruik door gemeenten in 2025 een aanvullende bijdrage doorbelast.

Handelsregister KvK

De Kamer van Koophandel (KvK) beheert in opdracht van het ministerie van Economische Zaken (EZ) het Handelsregister. Naast private organisaties kunnen ook gemeenten, provincies, ministeries, waterschappen en overige organisaties met een publieke taak gebruik maken van het Handelsregister. Sinds 1 januari 2014 is er sprake van inputfinanciering van het Handelsregister waarbij gemeenten bijdragen in de kosten. De hogere bijdrage in 2025 is een gevolg van sterk gestegen kosten en wegvallende inkomsten.

CDOKE

Op voorstel van de VNG, in samenwerking met de RVO, worden extra middelen toegekend voor plannen die gemeenten hebben op gebied van het aardgasvrij maken van wijken, het aanleggen van windparken of zonneweiden of een zero-emissie (ZE)-zone.